

1963

Een barre, barre winter

Doldersum ingesneeuwd!

De winter van 1963 was de koudste winter sinds het revolutiejaar van 1789, maar ook de koudste winter van de twintigste eeuw. Op veel plaatsen zou het bijna drie maanden onafgebroken vriezen. Ook lag er op sommige plaatsen drie maanden onafgebroken sneeuw. De gemiddelde temperatuur gedurende die drie maanden, 3,1 graden Celsius onder nul, lag liefst met 5,7 graden onder het gemiddelde van 2,6 graden Celsius boven nul. In Noord-Nederland viel veel sneeuw, er waren zware sneeuwstormen, waardoor er door stuif-sneeuw hoge sneeuwduinen ontstonden. Veel dorpen raakten in ons land geïsoleerd. De winter begon in de eerste week van december 1962 met strenge vorst en sneeuwval. Op de Tweede Kerstdag viel er een dik pak sneeuw. Dagen daarna bleef het sneeuwen.

Het was vooral de lange duur van de winter die bijzonder was, niet de laagste temperaturen. Wel waren die lage temperaturen extreem, maar niet zo extreem dat er een record werd gebroken. Waterleidingen raakten bevroren. In de Waddenzee lagen ijsbergen, auto's reden vanuit Noord-Holland over het ijs naar Friesland. De barre Elfstedentocht van 18 januari 1963 ligt in ieders geheugen gegrift.

De eerbiedwaardige NRC schreef op maandag 21 januari: “*Wind maakte koude extra onaangenaam. Stuif-sneeuw isoleerde vele dorpen. De wind doet in deze tijd van zeer lage temperaturen het meeste kwaad, enz.* “

De maand januari kende in Vledder en omgeving twee zware sneeuwstormen, de eerste was op 2 januari, de andere begon op 19 januari. Tal van dorpen in Drenthe raakten geïsoleerd, die met behulp van bewoners en honderden militairen moesten worden uitgegraven. In Beilen liep een trein in de sneeuw

EER
boren
nplas-
het
fiets-
roon-
was
ver-
zelf
kon-
en",
ge-
een
traf
was
van
traf
rij-
ver-

stig
ker-
2
yd-
22
m-
ad-
er-
ng-
op
ts
ad
at
e-
l.
it
n
t
n

Doldersum spitte zich uit de sneeuw

De sneeuwstorm, die zaterdag woedde, heeft veel ongerief gebracht. Verscheidene wegen in Noordwest-Overijssel en Zuidoost-Drenthe waren weer totaal onbegaanbaar geworden. Ook de buurtschap Doldersum was weer geheel van de wereld afgesloten, maar ook al was het dan gisteren zondag, de bewoners sloegen de hand aan de schop en met man en macht spitten ze een nieuwe

weg naar de bewoonde wereld. Hier zijn de mannen bezig op de weg naar Wateren. Zij hebben een keurig stuk werk geleverd, want gisteravond was de weg weer berijdbaar. De weg van Wateren naar Diever was echter geheel onbegaanbaar. Hier had de overheid, noch de bewoners de hand aan de schop geslagen. In de buurtschap Doldersum leefden soms meters hoge sneeuwduinen

aan, waardoor een weg moest worden gebaad. Het zal wel niet dikwijls in de geschiedenis zijn voorgekomen, dat de bewoners van deze afgelegen buurtschappen in zo'n benarde positie werden gebracht, maar Koning Winter regeert nog streng en wie zal zeggen hoelang het nog zal duren.

*Uit Opregte Steenwijker Courant
21-1-1963*

vast, de volgende trein, die hem probeerde weg te duwen onderging hetzelfde lot.

Manshoge sneeuwduinen

De zwaarste sneeuwstorm voor Vledder en Doldersum was die op zaterdag 19 januari. Doldersum raakte volkomen geïsoleerd. Via de telefoon was nog contact mogelijk. Onbereikbaar geworden voor spoedeisende hulp, zoals bijvoorbeeld voor dokter de Vries, zuster Cassee of brandweer. Melk kon niet meer bij de boeren worden opgehaald. Het doen van boodschappen in een naburig dorp was onmogelijk. Niet alleen Doldersum was onbereikbaar, maar er waren meer dorpen in Drenthe van de wereld afgesloten. In veel Drentse dorpen schalde de boerhoorn om mannen op te roepen voor het sneeuwruimen.

De Oprechte Steenwijker Courant schreef op maandag 21 januari over Doldersum: *“Het zal wel niet dikwijls in de geschiedenis zijn voorgekomen, dat de bewoners van deze afgelegen buurtschap in zo’n benarde positie werden gebracht, maar Koning Winter regeert nog streng en wie zal zeggen hoelang het nog zal duren.”*

Op de weg tussen Vledder en Doldersum lagen sneeuwduinen van meer dan twee meter hoog. Voor garagebedrijf Koopmans, die door de gemeente altijd werd ingehuurd om met een V-puntige sneeuwschuiver wegen sneeuwvrij te maken, was er geen beginnen aan. De auto liep vast of kantelde van de weg. Burgemeester E.J. de Jonge nam als hoofd van politie en met o.a. veiligheid in zijn portefeuille, de beslissing dat de mannen van Vledder en Doldersum zouden worden opgeroepen de weg weer sneeuwvrij te maken. En zo geschiedde. Met gemeente-architect en brandweercommandant Rudolf Juffer voorin, reed de brandweerauto op zondagmorgen 20 januari door het dorp en werden de mannen via een luidspreker opgeroepen om hun diensten te bewijzen. Via de telefoon kreeg Doldersum het verzoek.

Aan de slag!

Mijn vader, broer Wim en ik zijn direct na de oproep elk met een grote schop naar de Vledder Es gelopen. Ik woonde toen al niet meer in Vledder, maar was dat weekend met mijn vrouw, toen mijn verloofde, bij mijn ouders in Vledder. Het eerste duin lag al niet ver weg van de molen. Veel mannen hadden aan de oproep gehoor gegeven, maar ook een enkele vrouw liet zich van haar beste (sterkste) kant zien.

Voor zover ik mij kan herinneren werd er niet veel gesproken, ook bespeurde ik weinig leiding. Wel was er een sfeer van om samen deze klus te klaren. Ook was er een gevoel van enorme gemeenschapszin. Van: *“Hier hoor*

ik ook bij, hiervoor draag ik ook verantwoordelijkheid!”. Al snel ging het gerucht dat Doldersum ons met een bord snert zou opwachten. Het heeft tot laat in de middag geduurd voordat de Vleddernaren de mannen van Doldersum elkaar ter hoogte van de Storklaan de hand konden drukken. **Doldersum was bevrijd!**

Snert ... of toch niet?

Tot grote teleurstelling van de Vleddernaren stond er geen bord snert te wachten, maar naar verluidde ... de pannen met snert stonden ook in Doldersum te wachten en niet bij de Storklaan. Bekend is ook dat de weg van Doldersum naar Wateren door de inwoners van Doldersum sneeuwvrij is gemaakt. De weg van Wateren naar Diever bleef dagenlang onbegaanbaar.

Na afloop werden wij in Vledder getraakteerd op iets versterkends, een kop hete chocolademelk en een dikke plak koek. Wie daarvoor zorgde weet ik niet meer. Waarschijnlijk de plaatselijke caféhouders. De mensen uit Doldersum – zo weet ik uit betrouwbare bron – hadden de fles met iets stevigs bij zich om zich zo tegen de kou te wapenen. Burgemeester De Jonge prees al degenen die op enigerlei wijze hadden bijgedragen aan het klaren van deze zware klus, voor hun geweldige inzet.

Ik ben nog steeds blij dat ik dit mee mocht maken.

Tiemen Stuiver (t.w.stuiver@upcmail.nl)

